

20 DE ANI DE LA FONDAREA UNIVERSITĂȚII CREȘTINE „DIMITRIE CANTEMIR” ȘI 300 DE ANI DE LA URCAREA PE TRONUL MOLDOVEI A LUI DIMITRIE CANTEMIR

Gabriela Pohoată

În perioada 21-22 octombrie 2010 s-au desfășurat la Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București lucrările Conferinței științifice internaționale **„Opera lui Dimitrie Cantemir - simbol al convergenței civilizațiilor”**.

La acest eveniment au participat peste 80 de profesori universitari doctori, academicieni, cercetători din țară și din străinătate, reprezentanți de prestigiu ai Academiei Române, ai Academiei de Științe din Republica Moldova, profesori universitari doctori, cercetători din România (Institutul de filosofie și psihologie „Constantin Rădulescu–Motru”, Academia Română), din Federația Rusă și din Turcia, cunoscători ai vieții și operei lui Dimitrie Cantemir.

Deschiderea Conferinței a avut loc în Aula Magna a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, instituție cu un real prestigiu academic în peisajul educațional românesc, evaluată instituțional de către ARACIS, în iulie 2010, cu „grad de încredere ridicat”, cel mai înalt calificativ care poate fi acordat unei universități în România.

Lucrările Conferinței au fost deschise de către **Președintele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, profesor universitar doctor Momcilo Luburici**, care a susținut cu maximă generozitate intelectuală această amplă manifestare științifică.

Sedința Plenară a Conferinței a fost prezidată de către **Rectorul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, profesor universitar doctor Corina Adriana Dumitrescu** – protagonista acestei acțiuni de referință în viața Universității.

Cunoscătoare de excepție a vieții și operei lui Dimitrie Cantemir, profesor universitar doctor Corina Adriana Dumitrescu s-a referit la **„Prințul filosof” din perspectiva umanismului creștin european**, considerându-l un model veritabil de gânditor umanist, nuanțând astfel, în mod inegalabil, implicațiile profunde ale lui Dimitrie Cantemir în gândirea europeană modernă.

Au mai luat cuvântul în Plenul Conferinței: **academician Dan Berindei (vicepreședinte al Academiei Române)**, care s-a referit la **Dimitrie Cantemir din perspectiva modernității**, **academician Alexandru Surdu (președintele Secției de Filosofie a Academiei Române)** care a prezentat o veritabilă expunere despre **„Logica lui Dimitrie Cantemir și ecourile ei în opera literară”**, **academician Gheorghe Vlăduțescu**, care a subliniat contribuția lui Dimitrie Cantemir în domeniul limbii române, argumentând tema: **„Limbajul filosofic în Istoria Ieroglifică”**.

O surpriză a prezentărilor în plen a constituit-o expunerea de excepție a **profesorului universitar doctor Constantin Barbu (Universitatea Craiova)**, veritabil cercetător al vieții și operei lui Dimitrie Cantemir, cel care a descoperit manuscrisele lui Dimitrie Cantemir și care face eforturi susținute pentru redarea acestora circuitului cultural european.

Impresionantă a fost comunicarea mărturisire a **academicianului Andrei Eșanu, Academia de Științe, Republica Moldova** care a vorbit despre **„Contribuția lui Antioh Cantemir la editarea și receptarea operei lui Dimitrie Cantemir în cultura europeană”**.

Au mai luat cuvântul **profesor universitar doctor Mihai Maxim, Directorul Centrului**

cultural „Dimitrie Cantemir” din Istanbul, care a prezentat, prin punerea în lumină a unor documente inedite, comunicarea: **„Spre un alt Cantemir. Documente și interpretări noi în lumina investigațiilor din arhivele turcești”, profesor universitar doctor Cristian Dumitrescu, Președintele Comisiei de Învățământ, Știință Tineret și Sport din Camera Deputaților Parlamentul României, a cărui lucrare a avut ca temă: „Viziunea europeană asupra educației din perspectiva lui Dimitrie Cantemir”, care a realizat o excepțională obiectivare în condițiile prezentului european a concepției lui Dimitrie Cantemir despre educație; nu în ultimul rând, s-a impus comunicarea doamnei profesor universitar doctor Sehvor Beşiroglu (Turcia) despre „Dimitrie Cantemir – muzicianul” (teoretician și practician, prezentare realizată cu ilustrații muzicale).**

COMUNICĂRI ÎN ȘEDINȚE PARALELE

Lucrările conferinței au continuat pe secțiuni desfășurându-se în ședințe paralele pe teme: istorie, filosofie, logică, sociologie, psihologie, matematică, literatură, etnologie, științe juridice, muzicologie, pedagogie, realizându-se astfel, o abordare inter și transdisciplinară a operei lui Dimitrie Cantemir în cadrul celor trei secțiuni: **Filosofie/Istorie/Educație.**

Secțiunea de Filosofie a fost moderată de către **conferențiar universitar doctor Gabriela Poșoață** (redactor-șef al revistelor de cercetare științifică Cogito și Euromentor (Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”) alături de renumitul **profesor universitar doctor, academicianul Alexandru Boboc**; Secțiunea de istorie a fost prezidată de către **profesor universitar doctor Constantin Hlîhor** (decanul facultății de istorie, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir), Secțiunea de Educație a fost moderată de către **conferențiar universitar doctor Gabriel Năstase** (Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”) și **academicianul Victor Ghilaș** (Republica Moldova).

În cadrul Secțiunii de filosofie, lucrările s-au impus prin profunzimea abordării, grad de elaborare, rigurozitatea prezentării.

Deschiderea secțiunii de Filosofie a fost onorată de prezența **Angelei Botez** (doctor cercetător științific principal I la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, redactor-șef al „Revistei de Filosofie” și la „Revue Roumaine de Philosophie”, care a prezentat comunicarea despre „Giudețul sufletului cu trupul”, argumentând relația dintre trup și suflet, atât ca problemă filosofică fundamentală, cât mai ales, din perspectiva Divanului lui Dimitrie Cantemir; **profesor universitar doctor Ion Bulei** (director al Institutului de Științe politice și Relații Internaționale, Academia Română) a realizat o strălucită argumentare istorico-filosofică a **modelului Cantemir în cultura română**; **profesor universitar doctor Ioan Roșca** (decanul Facultății de Filosofie, Universitatea Spiru Haret) a vorbit despre „Divanul” lui Dimitrie Cantemir din perspectiva **umanismului renascentist**, **lector universitar doctor Daniel Mazilu** (UCDC) a prezentat comunicarea: **Influențe stoice și neoplatonice în „Divanul” lui Dimitrie Cantemir**; **doctor Lorena Pavarani Stuparu** (Institutul de Științe politice și Relații internaționale) a prezentat comunicarea: **Cercetarea naturală a monarhiilor sau despre filosofia istoriei la Dimitrie Cantemir**; **preparator Nicolae Drăgușin** (UCDC) a vorbit despre **Dimitrie Cantemir – un umanist în epoca barocului**; **conferențiar universitar doctor Sorin Mitulescu** și **conferențiar universitar doctor Ion Boboc** (UCDC) au realizat și prezentat o veritabilă **cercetare sociologică a operei lui Dimitrie Cantemir „Descriptio**

Moldaviae”.

Opera lui Dimitrie Cantemir a suscitat și o abordare din perspectiva științelor juridice: astfel, comunicările: **„Unele aspecte privind justiția domnească și preceptele creștine în opera lui Dimitrie Cantemir”** (prezentată de către lector doctor Lucia Uță – UCDC și **„Considerații despre demnitatea umană relevată în opera filosofică a lui Dimitrie Cantemir”** prezentată de către conferențiar universitar doctor Mădălina Tomescu, UCDC, se circumscriu acestei abordări.

Secțiunea de filosofie a fost onorată, de asemenea, de prezența de excepție a **profesorului universitar doctor Constantin Barbu** (Universitatea Craiova) care a vorbit despre **Dimitrie Cantemir, „Principele mileniului”**, aducând în atenția auditorului informații inedite despre viața și opera lui Dimitrie Cantemir, pledând pentru o receptare corectă a manuscriselor lui Dimitrie Cantemir în cultura românească și în cea europeană; **conferențiar universitar doctor Gabriela Pohoată** îl pune în relație pe **Dimitrie Cantemir cu G. W. Leibniz, argumentând vocația europeană a celor doi gânditori din perspectiva enciclopedismului și universalismului concepțiilor acestora**. Alte comunicări înscrise în programul secțiunii de filosofie: **„Divanul” – experiență istorică și comunicare divină**, autor: doctor Mihai Popa, Institutul de filosofie „Constantin Rădulescu Motru” (Academia Română), **Dimensiunea teologică a operei lui Dimitrie Cantemir**, autor: lector doctor Varlaam Merticariu (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași), **Europenismul în opera lui Dimitrie Cantemir**, autor: profesor universitar doctor Constantin Schifirneț (Școala Națională de Științe Politice și Administrative), **Conceptul de cultură și civilizație în opera lui Dimitrie Cantemir**, autor: doctor Gheorghe Bobână (Universitatea de Stat din Chișinău, Republica Moldova), **Sistemele religiei mahomedane și studiile orientale în secolul al XVII-lea**, autor: doctor Dragoș Popescu (Institutul de Filosofie, Academia Română).

La Secțiunea de Istorie au fost prezentate 33 de comunicări, iar la Secțiunea de Educație, 22 de lucrări.

Prin această manifestare științifică de excepție, fondatorii UCDC, prof. univ. dr. Momcilo Luburici (Președinte) și prof. univ. dr. Corina Adriana Dumitrescu (Rector) au oferit o oportunitate extraordinară cadrelor didactice participante de a se valoriza și demonstra astfel nivelul înalt de pregătire științifică și filosofică, prin prezentarea unor comunicări deosebite care au generat debateri de o consistență și profunzime ideatică extraordinară, conducând, în cele din urmă, înspre o nevoie de aprofundare a vieții și a operei lui Dimitrie Cantemir.

Comunicările susținute în cadrul secțiunilor vor fi publicate în volumul Conferinței, în curs de apariție.

Programul Conferinței a fost agreat cu momente culturale de excepție, menite să ilustreze universalitatea lui Dimitrie Cantemir și să creeze o atmosferă cantemiristă. În acest sens s-au desfășurat în Aula Magna: întâlnirea lui Dan Puric cu studenții pe tema: Despre personalitatea lui Dimitrie Cantemir; Concert al orchestrelor de muzică barocă și orientală a Conservatorului din București, în program fiind cuprinse și piese compuse de către Dimitrie Cantemir; Vizionarea filmului „Dimitrie Cantemir” prezentat de către Irina Margareta Nistor, critic de film și de către academicianul Mihnea Gheorghiu, scenaristul acestui film. Apoi s-a realizat dialog cu protagoniștii filmului, artiștii Alexandru Reșan și Vlad Rădescu. Acest moment a fost urmat de concertul cameral susținut de trio Pro Arte alcătuit din violonist – Anda Petrovici, pianist – Nicolae Licareș, violoncelist – Marin Cazacu, membrii excepționali ai filarmonicii „George Enescu”.

CONCLUZII

În ședința plenară a Conferinței, Rectorul Universității, profesor universitar doctor Corina Adriana Dumitrescu a prezentat decizia conducerii universității de a prelua în custodie de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” muzeul de istorie „Dimitrie Cantemir” din Istanbul și, de asemenea, crearea în cadrul UCDC a unui centru interdisciplinar internațional „Dimitrie Cantemir” al cărui președinte onorific a fost desemnat, în plenul conferinței, domnul academician Andrei Eșeanu, Academia de Științe din Republica Moldova.

Gabriela Pohoată